

Bliv medlem (<http://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

› Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) › Den skjulte alliance

Den skjulte alliance

alliance&title=)

Af Per Ole Schovsbo

Tre dage i april
(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5/romaner/tre-dage-i-april>)

Forfatteren og journalisten Søren Peder Sørensen har i 30 år forsket i 12.000 tvangsudskrevne ungarske værnemagtsoldaters ophold i Danmark under 2. Verdenskrig og skrevet "De ungarske soldater i Danmark" der udkom i 2005. Den blev oversat til tysk og ungarsk og gav forfatteren den ungarske fortjenstmedalje i guld.

"Den Skjulte alliance" er fortællingen om en del af de 12.000 soldater, nemlig den 4. ungarske telegrafistbataljon på 500 mand, der kom til Lønborg tæt ved Nymdegab i slutningen af januar 1945. Her skulle de trænes til militær indsats både i den tyske Atlantvolds installationer og på de tyske fronter, der på det tidspunkt var under hastig opløsning. Krigen havde slidt så meget på frontsoldaterne, at op imod 25% af værnemagtsoldaterne i Danmark var erstattet af frivillige og tvangsudskrevne fra Østeuropa. Til gengæld var tyskerne ikke helt trygge ved deres loyalitet og havde derfor spioner, der meldte alle uregelmæssigheder til Gestapo i Skjern.

Takket være kontakten til den lokale befolkning i Lønborg og deres præst, modstandsmanden Anders Brok Hansen, lykkedes det imidlertid at få så god kontakt med de ungarske officerer, at de erklærede sig rede til at kæmpe sammen med modstandsbevægelsen mod den tyske del af værnemagten. En minderig skærtorsdagsgudstjeneste, som Bork Hansen gennemførte i Lønborg kirke for de ungarske soldater, der var katolikker, førte frem til denne skjulte alliance, der ikke var helt ufarlig hverken for præsten eller soldaterne. Drabet på præsten Kaj Munk i Vedersø i januar 1944 talte sit tydelige sprog ligesom drabet på pastor B. Bentzen i foråret 1945 i Esbjerg og de mange tusinde illoyale værnemagtsoldater, som tyskerne selv henrettede ved skydning. Heldigvis kunne alliancen holdes hemmeligt indtil den tyske kapitulation i maj måned 1945, som både danskere og ungare fejrede efter alle kunstens regler.

Men fortællingen slutter ikke her. Vi følger de ungarske soldaters afmarch den 11. maj til åbent krigsfangenskab i Slesvig-Holsten og deres hjemkomst til et ødelagt og af russerne besat Ungarn september 1946. Med baggrund i deres fortid i den tyske værnemagt med ophold i vesten blev flere af de tidligere soldater erklæret fjender af folket og officererne frataget deres officersrang. Ofte gik straffen videre til børnene, der ikke kunne blive optaget på højere læreanstalter på grund af deres fædres fortid. Første efter systemskiftet i 1989 blev enkelte tidligere officerer rehabiliteret ikke mindst takket være loyal støtte fra gamle soldaterkammerater fra tiden i Danmark.

Den gribende fortælling støtter sig til dagbøger og optegnelser fra de ungarske soldater, dokumenter fra danske og ungarske arkiver, avisartikler, interviews med lokalbefolkningen og nok ikke mindst en vigtig korrespondance som forfatterens morfar, sognefogeden i Lønborg, efterlod sig. Det er sjældent, man ikke kan give slip på en bog om begivenheder under 2. Verdenskrig før sidste side er læst. "Den skjulte alliance" er en sådan bog.

[Historie-online.dk, den 3. maj 2022]

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/strandingen>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-farlige-dreng>)

TV-tips, uge 19, 2022

Bla. en udsendelse om afrikanske pygmæer

(<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-19-2022>)

Nybygget vikingskib søsættes

Lørdag den 7. maj 2022 søsætter Vikingskibsmuseet et helt nybygget vikingskib - en rekonstruktion af det originale, 1000-årige fragtskib, Skuldelev 3, der er udstillet i Vikingskibshallen

(<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/nybygget-vikingskib-soesaettes>)